63ste Jaargang No. 5285 — DAGBLAD — Vrijdag 5 December 1947

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt niet op Zon- en feestdagen. Abonnementsprijs Curaçao en Bonaire ƒ 2.—, Aruba, Suriname en de Bovenwindse Eilanden ƒ 2.50, buitenland ƒ 3.— per maand, bij vooruitbetaling. Advertentieprijs ƒ1.— per cm. kolomlengte.

Uitgave van de Paulus-Drukkerij te Curaçao. Hoofdredacteur Ad. Versney. Adres voor directie, redactie en administratie: Conscientiesteeg 27. Postbus no. 80, telefoon Directie en Administratie no. 1550, Redactie no. 1858.

Agent voor Aruba, Oranjestad, J. E. Croes, Nassaustraat 376; voor Aruba, San Nicolas, G. D. Hofstee. Bankiers, Hollandsche Bank Unie, N.V., Maduro & Curiel's Bank, beide te Willemstad, Curaçao, Nederlandse Credietbank N.V., bijkantoor te Venray (Nederland).

Vechtpartijen langs de Riviera

St. Etienne in handen der stakers

Molotov houdt weer een propagandarede

DE TOESTAND IN JERUSALEM.

De woedende Arabieren van Palestina brachten hun oorlog over naar de grote wegen toen de muur van Britse troepen en politie de strijdende partijen uit elkaar hielden in de steden. De strijdkrachten ter bescherming van de veiligheid waren 24 uren in dienst en wisten grote uitbarstingen te voorkomen, maar grote aantallen Joden en Arabieren werden gewond bij aanvallen op taxi's en bussen. Het aantal doden gedurende de laatste drie dagen wordt volgens de A.P. geschat op 20 Joden en 15 Arabieren. De gewonden lopen in de honderden. Een Hebreeuws dagblad schat de schade in Jerusalem alleen op vier millioen dollars. Alleen 15% van het verlies wordt door verzekering gedekt. De voornaamste schermutseling van gisteren gebeurde in de Arabische stad Rambe op de weg van Jerusalem naar Tel Aviv. Een menigte Arabieren riep beledigingen en vielen twee Joodse bussen aan met stenen, stokken en geweren. Zij werden weerstaan door en escorte van Haganastrijders, die geweren en granaten gebruikten. Op zijn minst vier Arabieren en drie Joodse passagiers werden gewond. Ook het grensgebied tussen het Joodse Tel Aviv en het Arabische Jaffa was gisteren het toneel van een gewapende strijd. Toen de Arabische uitvallen door een barricade van de Hagana werden teruggeslagen, was het betrekkelijk kalm, maar later kwam het bericht, dat de Arabieren een nieuwe aanval deden, waarbij geschoten werd. Twee Joden en twee Arabieren lieten hier het leven. In Jerusalem, Haifa en elders is er verspreid geweld en dood.

EEN VRIJWILLIGERSLEGER.

De Noordamerikaanse rabbijn I. Baruch Korff, die in September gearresteerd werd te Parijs, omdat hij van plan was zionistische propagandabiljetten boven Londen uit te strooien, onthulde de plannen voor een Palestijns expeditieleger van 250.000 man onder leiding van Amerikaanse generaals.

Korff zeide op de nieuwsconferentie, dat een leger van vrijwilligers binnen enige maanden gevormd zal zijn onder leiding van het Amerikaanse politieke actiecomité voor vrij Palestina. De groep verwacht de goedkeuring en de financiële steun van de Uno. Er is een George Washington bataljon, dat geheel uit Amerikaanse oorlogsveteranen bestaat. Hij maakte de generaals niet bekend. Dit vrijwilligersleger zal de Joodse rechten verdedigen, aldus Korff.

HET LUKTE.

Een zegsman voor de Joodse ondergrondse organisatie 'Hagana' zeide, dat een schip met 170 onbekende Joodse immigranten de Britse marine-patrouille wisten te ontwijken en beschermd door de duisternis het Heilig Land binnenvielen. De Joodse immigranten werden onmiddellijk verdeeld over de Joodse nederzettingen van Tel Aviv. De hagana had hierbij de leiding. Het geïdentificeerde vluchtelingenschip heet 'Haportzim' d.w.z. 'doorbreker'. Het kwam van Casablanca. Het schip zeilde weer uit, voordat de veiligheidspolitie er bij was.

DEMONSTRATIE TE ALEXANDRIË.

Arbeiders en studenten ten getale van ongeveer 3000 marcheerden door de straten van Alexandrië, terwijl zij slagzinnen in koor uitspraken tegen Engeland, de Verenigde Staten en Rusland. De Arabische roep was hoofdzakelijk: wij willen wapenen. Verschillende auto's met politie-agenten volgden de demonstranten.

DE STAKING IN FRANKRIJK.

Een nieuwe strijd ten gevolge van de staking werd gisteren in de Riviera gevoerd toen de door de communisten geleide vakbonden terugvochten om het teruggaan naar de arbeid tegen te gaan. Twee arbeiders werden gedood te Valece in het Zuiden van Frankrijk. De politie vocht met groepen stakers bij de postkantoren van Nice en Cannes. Te Nice werden 22 personen gedood, toen een algemene staking werd uitgeroepen. Waarschijnlijk zal hedenavond nog de officiële publicatie van de stakingswetten geschieden. Het cabinet van Schuman roept reeds de eerste eenheden van 80.000 reservisten op voor politiedienst. Dit werd afgelopen Zaterdag in de Nationale Vergadering aangenomen. De communistische leider Maurice Thorez, wiens partij zich alleen verzette tegen de stakingswetten viel de socialistische partij aan, die de wet steunden. Hij zeide, dat de wet morgen een verschrikkelijk wapen zal worden in de handen van een leerling dictator.

Thorez veroordeelde weder opnieuw het Marshallplan. Hij sprak tot de mijnwerkers van Hein Litard nabij Lille en verklaarde, dat de communisten niet tegen de Amerikaanse steun aan Frankrijk zijn, maar dat zij zich verzetten tegen de opstelling van het Marshallplan, omdat daardoor de onafhankelijkheid en de eer van Frankrijk in het gedrang komt. Over De Gaulle zeide hij, dat diens partij arbeidersgeschillen uitlokt en de socialisten bereiden de weg voor het fascisme.

DE TOESTAND IN FRANKRIJK.

De fabrieken, metro en alle electrische verlichting kwamen tot stilstand, klaarblijkelijk als gevolg van de algemene staking van 1.200.000 regerings-ambtenaren en gemeente-arbeiders, die heden begint. Zeelieden en mobiele garden haastten zich naar de krachtstations om de machines weder aan het werk te zetten. Na 45 minuten was er weder licht in sommige delen van de stad en in de voornaamste gebouwen. De stroomleidingen naar de grote fabrieken zullen waarschijnlijk uitgeschakeld blijven. De directie van de metro deelde mede, dat het er in slaagde sommige treinen aan de gang te krijgen.

In de belangrijke industriestad St. Etienne nabij Lyon ligt het bestuur practisch nu in handen van de 50.000 stakers. De eigen politie van het stakerscomité heeft het toezicht op de straten en op de dagbladen.

DE LONDENSE CONFERENTIE.

De minister van Buitenlandse Zaken Molotov beschuldigde de Verenigde Staten, Engeland en Frankrijk ervan, dat zij trachten Oostenrijk tot een slaaf te maken door dat land economisch te helpen. Molotov deed zijn beschuldiging tijdens een stroeve vergadering van drie uren, waarin de ministers enkel en alleen spraken over het onafhankelijkheidsverdrag van Oostenrijk. Er is geen overeenstemming bereikt. Bevin antwoordde direct hierop vinnig, dat hij van plan zou zijn de beschuldiging van Molotov te weerleggen indien het niet buiten de agenda viel, waarover men besprekingen zou houden. Bevin verklaarde, dat hij en zijn collegas nu eens werkelijk willen weten wat Rusland wenst te doen in zake de quaestie van de Duitse bezittingen in Oostenrijk. Wanneer dat is vastgesteld in concrete bepalingen dan kan de bespreking verder gaan. Hij voegde er nog aan toe, dat de voornaamste zorg van de Raad is, dat Oostenrijk weer op zijn eigen benen kan staan.

Marshall zeide Molotov botweg, dat de Sovjet Unie bezig is de grote samenwerkende beweging, die tot doel heeft Europa economisch te herstellen, tegen te werken. Marshall voegde er aan toe, dat hij en zijn collegas zich ten volle bewust zijn van het werkelijke doel van deze soort beschuldigingen en alle aanvallen zijn er op berekend het economisch herstel van Europa tegen te gaan. Dit is de eerste keer, dat het Marshallplan voor het herstel van Europa zo direct in de besprekingen gebracht werd. Aangaande de beschuldigingen van Molotov zeide Marshall nog, dat hij betreffende de verklaring van Ruslands welgezinde bedoelingen en daden in Oostenrijk en van het Amerikaanse programma van verslaving slechts geloofd, dat de heer Molotov zelf niet gelooft in zijn opmerkingen en beschuldigingen. Een uiteenzetting van de motieven der Verenigde Staten hebben wij al dikwijls genoeg gehoord. Ik heb het reeds vroeger verklaard, dat er geen enkele grond bestaat voor dergelijke beschuldigingen. Marshall vervolgde, dat bij al deze beschuldigingen slechts werden opnieuw kan ontkennen, maar overigens zal hij er geen tijd aan besteden om er nutteloze woorden aan te besteden. Ook is het volgens mijn gevoelen onjuist om op deze zo misplaatste propaganda te antwoorden.

Ik geef er de voorkeur aan kalm en redelijk de besprekingen voort te zetten.

Nadat gebleken was, dat men toch geen overeenstemming zou bereiken over het Oostenrijks verdrag, stelde Marshall voor om de besprekingen hierover dan maar te staken en te beginnen aan het onderwerp van de Duitse economische organisatie. Aldus werd besloten. Op de voortdurende vragen van Marshall, Bevin en Bidault wat Rusland wilde doen in de regeling van de Duitse bezittingen in Oostenrijk, zeide Molotov eindelijk, dat Rusland 10% minder wilde hebben dan waarop het recht had. Men vroeg hem toen 10% van wat. Hierop antwoordde hij van dat, wat te Potsdam is vastgesteld. Te Potsdam werd overeengekomen, dat Rusland Duitse bezittingen in Oostenrijk zou krijgen. Molotov stelde echter niet de waarde vast van wat hij hebben wil.

RUSLAND NAAR DE OLYMPISCHE SPELEN.

Lord Burghley, president van de internationale amateurs athletiek federatie, maakte bekend, dat de Sovjet-Unie lid werd van de federatie en aldus de weg baande voor hun deelneming aan de grote sporten van de Olympische spelen van 1948.

WEER EEN RUSSISCH VETO.

De „Daily Graphic" berichtte uit Luisanne, dat een Russische veto de verloving verbiedt van koning Michaël van Roemenië en de Deens-Franse prinses Anna van Bourbon Tarma. Jacques Vergotti, de privé-secretaris van koning Michaël zeide, dat de koning spoedig aan de Roemeense regering permissie zal vragen om prinses Anna te huwen. Vergotti was verontwaardigd over het persbericht, dat de Roemeense regering het huwelijk reeds verboden had als gevolg van een Russische veto. Rusland wenst niet, dat Michaël zich verder verbindt met de Westerse wereld.

NIEUWS IN HET KORT.

— Ter hoogte van Noordwijk is een Engels schip op weg naar IJmuiden op een mijn gelopen, doch wist de haven nog te bereiken.

— De eerste ontmoeting op het schip „Renville" tussen Nederland en de Indonesische Republiek is vastgesteld op 5 December.

— In storm bij Oporto zijn 5 trawlers door de storm gegrepen, waarbij onder de bemanning 165 doden of vermisten zijn opgegeven.

het nieuws van vandaag

Marshall heeft weer eens in duidelijke, maar nette woorden Molotov aan het verstand gebracht, dat hij gewoonweg zit te liegen. Naar aanleiding van de behandeling van het Oostenrijkse verdrag begon de Russische slimmeling weder een propagandarede af te steken over de verderfelijkheid van deWesterse Mogendheden en over de lieftalligheid van Rusland. De Westerse Mogendheden willen Oostenrijk tot een slaaf maken, maar Rusland wil datzelfde land niet anders dan koesteren en weldoen. Bevin kreeg er kippenvel van en weigerde dergelijke nonsens te bespreken. Marshall wees onververstoorbaar en krachtig het propagandaspeechje van de hand en zeide er van overtuigd te zijn, dat Molotov zelf niet aan al deze beschuldigingen gelooft. Het is maar reclame voor de buitenwereld. Over het onderwerp zelf kwam men tot geen enkele overeenstemming en er werd besloten om vandaag maar over de economische organisatie van Duitsland te gaan spreken.

In Rusland schijnt er een paniek ontstaan te zijn. Het publiek bestormt de winkels en koopt alles wat los en vast is en vlucht in de goederen. Dit vindt zijn oorzaak in de over geheel Rusland verspreide geruchten, dat de prijzen der goederen belangrijk zullen stijgen en dat de roebel zou devalueren. Ook de banken worden leeggehaald. Zo zelfs, dat men zegt, dat van nu af niet meer dan 200 roebels per dag wordt afgegeven. Het gerucht wil, dat het Kremlin nieuw geld in omloop zal brengen en daarna de prijzen zal verhogen. Het gevolg hiervan is, dat de spaarpenningen van het Russische volk grotendeels aan waarde verliezen.

De geruchten werpen wel een eigenaardig licht op de steeds beweerde kolossale onwrikbaarheid der Russische economie. Het grote propagandamiddel tegen de steun van het Marshallplan was te wijzen op de onvermijdelijke ondergang van de economie der kapitalistische landen. Nu wijzen de geruchten in een andere richting.

In Frankrijk is de toestand nog lang niet gunstig. Parijs zit practisch zonder electriciteit en in Zuid-Frankrijk vallen er doden en gewonden, daar de stakers zich zeer aggressief tonen. De industriestad St. Etienne is overgeleverd aan de stakers, die zelf een eigen ordedienst hebben ingesteld en censuur oefenen op de dagbladen. De censuur is toch altijd maar een der eerste dingen, waar zulke democratelingen het eerste naar grijpen. Zodra ze het juk hebben afgeschud en de vrijheid voor hun medeburgers veroverd hebben, beginnen ze direct iedereen de mond te snoeren en wordt de pers gemuilkorfd. Schuman is begonnen zijn stakingswetten bekend te maken. Thorez, de communistische leider, sprak al over een dictator in de dorp. De socialisten werden beschuldigd, dat zij de weg banen voor het nieuwe fascisme. Dat verhaal komt ook iedere keer weer naar boven.

Koning Michaël van Roemenië wil trouwen, maar het schijnt, dat Rusland de bruid niet wil, omdat er dan te veel Westerse invloed in Roemenië komt. De privé-secretaris van de koning was verontwaardigd en ontkende alles. Maar ook dat kennen we. Waar rook is, is vuur. In ieder geval jammer voor het jonge paar.

Vergeet de zorgen en komt naar de Bazar

Sprookjestuin en Spoken

Het gebrekkige Kind verwacht allen

Een wonderlijk schouwspel, die fonkelende rood-wit-groene en blauwe kleurenballen in de bomen. Net grote kerstbomen. En die vlaggen, het fiere rood-wit-blauw, dat in de avondluchten zwaar langs de vlaggestok hing, gaven de Bredestraat een ongewoon aspect. En dan die koortsachtige bedrijvigheid op de terreinen van de J.P.F., hier werden de laatste toebereidselen gemaakt voor de Bazaar.

We moeten eerlijk toegeven, de organisatie — bij het werkcomité in vertrouwde handen — is groots en waarborgt bij voorbaat het welslagen van deze onderneming ten bate van het gebrekkige kind.

En vraag het de technische adviseurs H. J. v. Velzen, Emanuels, en andere technici, zoals de heren Comvalius, Douglas en Van Hoop, zij zullen U, zonder in overdrijving te treden, kunnen vertellen, dat het juist die spontane medewerking is, die het mogelijk maakte, in luttele dagen dit tentenkamp op te slaan.

En er komt wat een materiaal voor kijken om al die stands op te zetten. Er zijn er n.l. 17, van de meest uiteenlopende aard, een bloemententent met bloemen uit het ware Venezuela, is een goede buur van een koude ice-creamtent, waarin vrolijke in prachtig wit geklede meisjes U ertoe zullen verleiden eens zo'n ice-cream te proberen. Al was het alleen maar om het hoofd koel te houden, want er is nog meer te beleven in dit pandemonium van vreugde.

Griezelige spoken zullen U het bloed in de aderen doen stollen, waarzeggers — kersvers uit het mystieke Oosten — zullen de nevelen van Uw toekomst wegtrekken en U de toekomst voorspellen. Dat er een druk bezoek verwacht wordt bij deze zieners in verre verten, moge blijken uit het feit, dat er een speciale ingang en uitgang aangebracht zijn.

Zij die Wilhelm Tell allures menen te bezitten, kunnen zich in een speciale schiettent danig oefenen, terwijl een champagne- en geneverbar voor de inwendige mens zullen zorg dragen.

Een novum is dat men vlees, gebraden aan het spit, kan verorberen, even gemakkelijk alsof U thuis in een sandwich hapt. En vergeet vooral niet de „Flor gitana" met een bezoek te vereren.

En mocht U dit allemaal niet interesseren, denkt U dat U thuis net zo goed kunt eten en drinken, nu dan, wellicht houdt U van het opwindende bingo of wilt U een pasje maken op een van de vier dansvloeren op de meeslepende tonen ener wals, rumba of tango. De muzikale omlijsting van de Concordia- en Bongo-band zal het geheel omschapen in een pandemonium van vreugde en jolijt. En wat men hier ook uitgeeft, het is goed en welbesteed; het gebrekkige kind verheugt zich reeds bij voorbaat op een geweldige toeloop. En wie hier in deze vrolijke warwinkel komt, komt hier niet alleen om de zorgen van alle dag eens te vergeten, maar zal ook de zorgen van de gebrekkige kinderen, van onze eigen Curaçaose gebrekkige kinderen, verlichten.

Wij maken ons als tolk van de dankbare stemming, die er heerst onder deze kinderen door allereerst de heren De Rooy, L. Terzol, E. H. Raghunath en de reeds genoemde heren technici van harte te danken voor het vele en soms werkelijk pionierswerk, dat hier verricht werd. De organisatie alleen heeft vele hoofdbrekens gekost, er moet gezorgd worden voor voldoend wisselgeld, enz.

In ieder geval zal deze bazaar slagen, zal moeten slagen. Alle dames, die op de stands — die onderling telefonisch met elkaar in verbinding staan — helpen, doen dit belangenloos. Vele firma's stelden gratis levensmiddelen, dranken en grote sommen gelds beschikbaar. De D.O.W. zorgde — indien zulks nodig mocht blijken — voor materialen.

Mogen wij nu achterblijven?

Neen, wij zien U straks in de B.J.M.-bazaar.

— Amerika heeft medegedeeld, dat de Marshall eilanden van 1 December af om veiligheidsredenen niet te bereiken zijn. Er worden proeven genomen om kernen te splitsen. Houdt verband met atoom geweld.

— In Singapore is men optimistisch over het welslagen van de Indonesische besprekingen.

— Het vice-consulaat der Nederlanden is te Hamilton opgericht.

— Ter hoogte van de Sloe (Zeeland) is een Duits schip aan de grond gelopen.

— De secretaris-generaal van de U.N.O. heeft aan Nederland, België, Frankrijk, Tsjechoslowakije en Zwitserland gevraagd om de algemene vergadering in 1948 in Europa te houden.

— De besprekingen tussen de Republikeinse en Nederlandse delegaties zijn uitgesteld, omdat de Republikeinen niet tijdig kunnen vertrekken per vliegtuig. Het is slecht weer.

— De Belgische koningskwestie is acuut. Zie elders in dit blad.

PROGRAMMA VOOR FEDERATIE.

Uit Den Haag kwam het bericht, dat er een programma wordt vastgesteld om alle Indonesische gebieden buiten Java en Sumatra te verenigen. Hieronder vallen dan Oost-Indonesië, Borneo, Bangka, Billiton, het Riouw Archipel, alsmede de door Nederland bezette Oost- en Westkust van Sumatra.

PIET BAKKER OVER CURAÇAO.

Elders in dit blad treffen onze lezers een artikel aan van de hand van Piet Bakker, die enige tijd op Curaçao vertoefd heeft. Wij merken echter op, dat wij het met de schrijver in sommige gedeelten niet eens zijn. Wij hopen hierop nog nader terug te komen.

Rooms Katholieke Padvinderij

„Gastvrouwe der New Zealanders"

Met de Bakhuisline op rondreis

Tegen twaalf uur in de middag van gisteren stoomde het Engels toeristenschip „Rimutaka", de haven van Caracasbaai binnen. Bij pier No. 1 lag de „Renata" te laden, terwijl H. M. van Speyk in de open blauwe zee de haven voorbij voer.

Niettegenstaande het middaguur was het toch koel ter plaatse. De zee was blauw en de hemel bewolkt met de schilderachtige figuren der met regen zwaarbeladen wolken. Zo nu en dan gluurde de zon door de wolken en schoot een gulle straal op het water, dat het licht meteen weerkaatste tegen de wanden der reus „Rimutaka", het kasteel waarop de verkenners van New Zealand hun terugreis ondernamen.

In een jeep, toebehorende aan de Rooms Katholieke Verkennerij van Curaçao, ging een delegatie R.K. Verkenners onder leiding van D.C. Grootens, hun medebroeders begroeten. Ook onze verslaggever behoorde tot dit gezelschap.

Op Caracasbaai aangekomen ontmoetten wij allereerst de heer Hugo Bakhuis met een van zijn grote bussen, welke hij welwillend aan de R. K. Verkennerij had afgestaan, teneinde met de New Zealanders een rondrit te maken. Zoals de heer Bakhuis ons vertelde, voelde hij zich verplicht, om niet alleen een bus af te staan, doch ook om persoonlijk achter het stuur te gaan zitten daar hij zelf een oud-verkenner was. Hier kwam de leuze duidelijk naar voren: Eens verkenner, altijd verkenner.

Om één uur mochten wij aan boord van de „Rimutaka", alwaar wij ontvangen werden door den groepsleider T. L. MacKenzie.

Mr. MacKenzie vertelde ons dat er 37 jongens in het totaal aan boord waren. Dit aantal is vergeleken bij de 233 die naar de jamboree te Marison waren geweest, betrekkelijk klein. Dit kwam gezien het feit er de meesten van de jongens per andere gelegenheden naar hun land waren teruggekeerd.

Dit groepje echter, dat op hun reis naar Frankrijk ook Curaçao hadden aangedaan, kwamen nu van Engeland, alwaar zij sinds 17 Juni tot 21 November verblijf hielden.

Zij kampeerden in de centrale oefenings terreinen der padvinders van Engeland.

Uit de gesprekken die zich aan boord ontwikkelden tussen de Curaçaose delegatie en de New Zealanders, konden wij constateren dat zij allemaal, stuk voor stuk, heimwee hadden. Zij voelden zich moe en vonden het te lang acht maanden van huis te blijven. Onder hen waren er verschillende getrouwde mannen, die graag weer thuis wilden zijn.

De postverzorging was slecht, daar zij van de ene plaats naar de andere gingen, en nooit langer dan één week op eenzelfde plaats waren gebleven.

Over de Jamboree en hun verblijf in Engeland spraken de verkenners vol lof. Zij hadden zich werkelijk geamuseerd en veel bijgeleerd, wat het voornaamste was.

Toen wij hen vroegen, wie de onkosten gedekt had, antwoordden zij: „Wij zelf. Niemand anders". Wij gingen voort met onze vragen over deze materie en kwamen te weten dat de regering totaal geen steun had geboden..

De jongens hadden gedurende twee jaar tijd gespaard en werkzaamheden verricht, teneinde aan het nodige kapitaal te komen. Alles te samen waren de kosten £ 300.— hoofdelijk.

De enige steun, die de verkenners van gouvernementswege mochten ontvangen was, dat de regering aan drie schoolonderwijzers toestemming had verleend om de reis mede te maken, teneinde zorg te dragen voor de minderjarige verkenners.

Toen wij een uitleg vroegen van de veelsoortige uniforms die de verkenners droegen, vertelden zij ons dat deze groep, welke de officiële naam van „New Zealand Group" droeg, een combinatie was van 38 verschillende groepen in New Zealand. Bovendien waren enkelen in zomerkleding en weer anderen in winterkleding. Zij vertrokken uit Engeland in de kounde en naderden Curaçao in de hitte.

Merkwaardig waren wel de vele vragen die de New Zealanders stelden, in verband met de politieke ontwikkelingen in het Nederlandse Koninkrijk. Wij kwamen in een picaire toestand te verkeren, toen deze materie ter sprake kwam. De ouderen onder de verkenners waren van mening dat Curaçao nooit op zijn eentje kon staan, daar één of andere mogenheid die begerig naar toe keek, het zou kunnen inpikken.

Wij brachten de gesprekken maar gauw op een ander onderwerp, daar het de bedoeling niet was persoonlijke visies te geven, zoals het in de Staten voorkwam.

Ook troffen wij aan boord Dr. Mac Ilwee, een professor in de atoomenergie die naar New Zealand ging voor proefnemingen.

Wij bleven aan boord tot circa half drie. Toen gingen wij met de New Zealanders een tocht maken naar de stad, alwaar zij één uur mochten gaan winkelen.

Tegen vier uur werd de tocht voortgezet. Verschillende buitenplaatsen werden bezocht en de stemming onder de jongens was echt verkennerlijk. Omstreeks 5 uur werd er op Brakkeput een koude lunch gebruikt, waarna men naar Suikertuintje ging. Aldaar werd de groep ontvangen door Van der Maulen en zijn jongens, die voor een paar prettige en gezellige uurtjes hadden zorg gedragen. Voorts gingen wij een avondtocht maken door de stad en tegen 11 uur brachten wij de New Zealanders weder aan boord.

Wij mogen niet nalaten even te stoppen en het bezoek aan de Coca Cola fabriek te memoreren. Aldaar werden wij door de heer Pinedo ontvangen die ons allen op Coca Cola had getracteerd. De heer Pinedo leidde ons rond en vol aandacht bezichtigden de verkenners deze moderne inrichting. Bij ons heengaan bood de heer Pinedo aan allen een herinnering aan de Coca Cola plant.

Terug aan boord, dankte de heer Mac Kenzie de Rooms Katholieke verkenners voor de genoten gastvrijheid en legde er de nadruk op, dat de geest onder de jongens van New Zealand en die van Curaçao, tijdens de rit echt broederlijk was. Dit had hem getroffen en hij zal het rapporteren aan zijn hoofdkwartier in New Zealand.

Tegen 11 uur in de avond verliet het schip de Caracasbaai en voer de jongens naar Cristobal. De groep verwacht tegen 29 December in New Zealand aan te komen.

Bovenwinden

EXTRA VLUCHTEN BOVENWINDEN. NAAR

Bij voldoende deelname zal de KLM op 21 en 28 December en op 4 Januari a.s. extra vluchten uitvoeren van Curaçao naar St. Maarten en St. Kitts vice versa.

AGENDA

BIOSCOPEN:

WEST-END: „The man in the iron mask" 7 en 9 uur.

ROXY: „Dark Mirror" 7 en 9 uur.

CINELANDIA: „Canyon Passage" 8 uur.

J.P.F.: Bazaar voor gebrekkige kinderen van 20 tot 2 uur.

WIT GELE KRUIS: De dienst van wijkverpleging wordt tot en met 7 December as. waargenomen door Zuster Poils, Rustoord Groot Kwartier, tel. 5172.

APOTHEKEN: De avonddiensten tot en met 5 December as. worden waargenomen door: Botica Wilhelmina (Punda), Hendrikplein 7, telefoon 2380 en door Botica Central (Otrabanda), Bredestraat 45, tel. 2281.

CULTUUR CENTRUM: Tentoonstelling van decoratieve kunst, ontworpen door het kunstatelier van Brauckman tot en met 5 December.

CUROM:

Vrijdag 5 Dec.: 18.30 Kinderuitzending (N.); 18.50 Dinermuziek; 19.20 Uitzending in het Papiament; 19.35 Wij vragen uw aandacht voor de Symphonie Espagnol van Lalo; 20 Nieuws; 20.15 Muziek uit het land van Sint Nicolaas; 20.30 Speciale causerie, door Zr. C. J. van Meggelen; 20.45 Radiospel van Sinterklaaszotterij; 21.30 Een muzikaal sprookje; 21.55 Het voornaamste nieuws.

Zaterdag, 6 Dec.: 13 Programma-overzicht; 13.05 Lunchmuziek; 13.30 Nieuws; 13.45 15 minuten met Guy Lombardo,

CURAÇAO

B.J.M.-BAZAAR.

De B.J.M.-Bazaar zal hedenavond 8 uur door Zijne Exc. Gouverneur dr. P. A. Kasteel geopend worden.

SPECIALE CUROM SINTERKLAAS-UITZENDING.

Vrijdag 5 December.

18.30 Een Sinterklaas-verhaal voor oudere kinderen, verteld door Mej. D. Ensing.

18.50 Diner-muziek „uit de kinderkamer".

19.20 Uitzending in het Papiament.

19.35 Symphonie Espagnol van Lalo met toelichtende inleiding.

20 Nieuws.

20.15 Muziek uit het land van St. Nicolaas.

20.30 Zr. C. J. van Meggelen spreekt over het onderwerp „Een Sinterklaasgeschenk voor onze zuigelingen".

20.45 Een radio-spel van Sinterklaas-zotternij. (Een surpriseprogramma voor ouderen.)

21.25 De wereld schrijft......

21.30 Peter en de wolf: een muzikaal sprookje van Prokoviev.

21.55 Het voornaamste nieuws.

22 Sluiting.

Voorts vermelden wij nog de kinderuitzending op Zaterdag 6 December, aanvang 6 uur 's avonds (dus niet half zeven).

De goede oude Bisschop zal tot 18.50 in onze studio aanwezig zijn speciaal voor de kinderen, die in het afgelopen jaar zo trouw hun medewerking hebben verleend aan onze uitzendingen.

TELEGRAM AAN DE SINT THOMAS KRING.

De R.K.V. St. Thomaskring ontving een telegram van St. Nicolaas, waarin deze klaagde over de deviezenmoeilijkheden en de zwarte markt. Dat de Sint op de hoogte is van de politieke verwikkelingen wordt bewezen in een gedeelte van zijn telegram, dat als volgt luidt:

„Heb Rigobert ontmoet, heeft overplaatsing gevraagd naar Breda in verband benoeming nieuwe burgemeester stop. Aankomst Curaçao onvoorwaardelijk vijf December niettegenstaande pressie Henny Eman om eerst Aruba aan te doen.

SITHOC LOTERIJ.

Wacht U nog steeds? Heeft U onze wenken in de wind geslagen? Is het nog niet tot U doorgedrongen dat gij niet meer wachten moet? Zo ja, koopt dan heden nog uw lot en wordt eigenaar van een prachtig huis of auto.

Vrijers en Vrijsters op Sint Nicolaas.

Het is een dwaze en onverantwoordelijke manier om de kinderen hun schoenen met hooi en stroo te vullen voor Sint Nicolaas' paard. Aldus schreef eens Walich Sienwerts in zijn Roomse Mysteriën en in dezelfde geest waarschuwden predikanten op Zondag voor Sinterklaas in alle gereformeerde kerken.

Want de Salvinisten, zo kort na de reformatie, moesten niets van St. Nicolaas hebben, die zij zo liefst zo spoedig mogelijk uit het Nederlandse leven hadden weggezuiverd. In 1622 verbood men zelfs het zetten van de schoen en het bakken van Sinterklaas koekjes.

Dat er in de kranen verscheidene goederen verkocht werden die men de kleine kinderen aanprees als echt van de goede Sint afkomstig, was een zaak, die niet alleen strijdig was tegen alle goede zeden en politieke overtuiging, maar leidde ook af van de ware godsdienst en men moest wel komen tot afgoderij.

De weg van Sint Nicolaas ging dus wel over de daken, maar niet altijd over rozen. Doch, alle preken, verboden ten spijt, bleef de jeugd hem trouw; en gene gelovig Protestant zal een Sinterklaasje weigeren bij de thee, omdat bijv. die koekjes het uiterlijk hebben van enige beelden.

Een afzonderlijke plaats namen van ouds de „Vrijers en Vrijsters" in, welke de herinnering bewaren aan de rol van St. Nicolaas als huwelijk-maker betekent. Want tot de wonderen van de Sint behoorden de goede gaven aan trouwlustigen, die het hun mogelijk maakten in het huwelijksbootje te stappen. Een meisje met Sinterklaas zo'n vrijer thuis te sturen, liefst nog met een hart van marsepijn erbij, gold eeuwen lang als de bevalligste vorm van huwelijks aanzoek. Maar o wee, as de vrijer van taai-taai was — zoet als stroop, taai als leer en bruin als oude zegelwas — dan was dit een spotternij, die het meisje haar avond bedierf.

Welke Curaçaoënaar kan nu zo hard zijn om een meisje te verdrieten?

Wij zouden het niet kunnen!

Wij zouden het niet eens willen.

Maakt uw Hart ruimer

De Heer J. H. Sprockel hield gisteravond de volgende rede:

„Kinderen, wat zijn ze? Als kleurige wondertjes van het groeiende leven, de lichte en donkere bloemen in de zonnetuin van ons geluk. Toekomst en verleden tegelijk. Wat zien wij, volwassenen, ontroerden en gevoeligen, in kinderen? Toch heel ons eigen leven, dat voorbij is, onze jeugd-verrukkingen, onze dromen en idealen, heel ons sprookjesbestaan. Kinderen, ze zijn als de bloesemingen van onze liefste gedachten, wel broos, wel teer, wel gouddoorgloeid van licht, dat meer is een ná-schijn van kleurig geluksleven, dan uitstraling, maar toch altijd levend in herinneringsvizie als het schoonste van ons bestaan. Zij weten de weg in een wondertuin, voor ons gesloten. In wie bloeien de ontroeringen van allerlei aard zo smetteloos, zo echt — in het goede en in het kwade — als in de wonderziel van een kind?

Hun dromen is als het zeilen van witte, fijne wolkjes in het klaarste blauw van hoog hemelruim. Hun peinzen is van een stille bewogenheid, die zelf mijmer brengt. Als een kind droomt en peinst, is zijn dromen en peinzen zoveel echter en dieper dan bij grote mensen. Als het liefheeft, geeft het zich helemaal en als het haat ook! En als het vleit, is het van strelende listigheid, en als het veinst van fijne, sluwe berekening, die geen volgroeide beter kan uitvoeren. Maar in alles, in alles, in zijn slechte en in zijn tedere hartstochten is het heviger, zuiverder en dieper, wijl zijn overgave veel groter, zijn cultuur geringer is.

Men moet de poëzie van het kind, de naïviteit van zijn schroom, de fijne vertwijfeling van zijn kindersmart dadelijk kunnen voelen, of men voelt het nooit."

Geachte luisteraars, deze passage, die U juist gehoord hebt over **het kind**, is genomen uit Studiën van I Querido. Mooi, prachtig heeft Querido het kind getekend. Wij, ouders van gezonde, levenslustige kinderen, worden ons, bij het lezen van dit stuk, bewust van de kostbare schat, die wij bezitten in onze kinderen; van onze grote rijkdom. Querido zag vóór zich het normale, gezonde kind, het kind zo als onze kinderen zijn.

Echter, geachte luisteraars, daar zijn kinderen voor wie zijn beschrijving niet geheel opgaat; er zijn kinderen, gebrekkig van lichaam, kinderen mismaakt geboren, die in hun jeugd gespeend moeten blijven van veel wat des kinds behoort te zijn, die weten en beseffen, dat zij heel hun lange leven anders zullen zijn dan hun gezonde makkers en heel veel moeten missen wat het leven de mens aan genot en voldoening schenkt.

Wij, die gezonde, krachtige kinderen hebben, kinderen, die onze trots zijn, voor wie wij alles over hebben, wij hebben een plicht te vervullen tegenover het gebrekkige kind uit onze samenleving. Laat ons de Gever van alle goede gaven onze dankbaarheid tonen voor het bezit van onze gezonde kinderen door ons het lot aan te trekken van het gebrekkige kind. Laat ons van de goede gaven, die wij dagelijks onze eigen kinderen plegen te geven, iets afstaan voor het mismaakte kind.

Geachte luisteraars, het BJM-comité biedt u daartoe een uitzonderlijke gelegenheid: de bazaar, die op 5, 6 en 7 December gehouden wordt in de localen en op de terreinen van de J.P.F. Gij weet, dat de baten van de liefdadigheidsfair aangewend zullen worden om een tehuis in te richten voor onze gebrekkige kinderen. Bezoekt deze bazaar! Gaat er heen! Hebt wat over voor ónze gebrekkige kinderen.

Gij allen, die zelf kind geweest zijt en die tijd nog steeds aanmerkt als de gelukkigste van uw leven, maakt uw hart ruimer. Laat uw liefde ook deze kinderen verwarmend koesteren en goed doen. Geef gehoor aan deze laatste oproep tot U gericht via de Curom.

Aan het Bestuur van de Curom breng ik dank namens het B.J.M.-comité voor zijn bereidwilligheid om ons in de gelegenheid te stellen gedurende acht opeenvolgende dagen propaganda te maken voor een schoon en edel doel.

Aan de Curaçaose pers mede een woord van welgemeende dank voor de grote medewerking zo spontaan en belangeloos verleend.

Aan al mijn luisteraars een „Tot ziens"........ op de bazaar!

BONAIRE

ELECTRICITEITS-VOORZIENING TE BONAIRE.

Naar aanleiding van den haar om advies in handen gestelden brief dd. 19 September 1947 van de N. V. Electriciteit Mij. Bonaire heeft de 2de Vaste Commissie de eer den Staten te adviseren de volgende brief aan Zijne Excellentie de Gouverneur te zenden:

„De N. V. Electriciteit Maatschappij Bonaire heeft zich tot de Staten gewend om medewerking ten einde eindelijk enige verbetering in de electriciteitsvoorziening van Kralendijk tot stand te brengen. Een afschrift van haar brief dd. 19 September 1947 aan Uwe Excellentie in zake deze aangelegenheid legde voormelde maatschappij hierbij terzelfder tijd over.

Na kennisneming van het in voornoemde brief naar voren gebrachte komt het de Staten voor dat het gewenst is, dat het Bestuur in overweging neemt die maatregelen te treffen, welke het mogelijk zullen maken, dat nachtstroom geleverd wordt.

Naar hun aanvankelijk oordeel is de behoefte aan dagstroom niet zodanig, dat dit het nemen van maatregelen om tot de levering daarvan te geraken wettigt."

CURAÇAO

NAAR NEDERLAND.

De heren Piet Bakkker en Jo Spier zijn per K.L.M. naar Nederland vertrokken. Zij werden uitgeleide gedaan namens de K.L.M. en de C.P.I.M. resp. door de Heren Bouman Herzogenrath en de Roos, benevens nog verschillende kennissen en vrienden.

SYNAGOGE-DIENSTEN..

Evenals vorige jaren, zullen op alle acht avonden van het Ganoeka-feest diensten worden gehouden.

Wij nodigen allen uit hierbij tegenwoordig te zijn en vooral de jongeren wekken wij op tdig ter synagoge te komen om door gezamenlijke zang de diensten op te luisteren.

De eerste Ganoeka-avonddienst wordt gehouden op Zondag, 7 December a.s. te zes uur precies, terwijl op alle volgende avonden diensten zullen worden gehouden.

Op de laatste avond van het feest, dus op Zondag 14 December, zal de dienst een bijzonder feestelijk karakter hebben.

Rabbijn Cardozo spreekt de schooljeugd toe, terwijl na afloop van de dienst op de binnenplaats der Synagoge versnaperingen uitgedeeld worden.

NAAR SURINAME.

Naar wij van bevoegde zijde vernemen zijn de Eerw. Fraters Radulphus en Majella op vacantie-reis vertrokken. De Fraters zijn Maandag jl. met de „Jupiter" vertrokken naar Trinidad, van waaruit zij met de K.L.M. naar Suriname zullen doorreizen. De beide fraters gaan hun welverdiende vacantie in Suriname doorbrengen.

LIJST VAN NIEUWE AANWINSTEN.

De bibliotheek is verrijkt met de volgende aanwinsten:

Romans.

„De erfgenaam" J. Boer, „Schimmen om een schemerlamp" J. Daisne; „De stille man" A. van Hoogenbemt; „Het verloren weekend" Ch. Jackson; „Ik val aan, volgt mij!" A. van Kampen; „Van scheepsjongen tot schipper" J. Leegwater; „Voorspel tot het leven" M. Mok; „H. J. van Henne" Nijnatten — Doffegnies; „Het begon onder melkenstijd" G. J. Peelen; „Heule" S. Streuvels; „Schippers naast God" G. Toonder.

Studieboeken.

„Leven en wetenschap; 3000 jaar biologie" J. Anker en S. Dahl; „Bijenteelt" J. B. M. van den Belt; „Het kind" L. C. T. Bigot; „Ars et vita" C. Debrot en G. Knuvelder; „Onder de bloedvlag van de O 21" J. F. van Dulm; „In den hof der Wijsbegeerte" W. Durant"; „Alcestis" Euripides; „De gronden der staatsinrichting van Nederland, Indonesië, Suriname en Curaçao" A. Feenstra; „Schets van de politieke geschiedenis der Nederlandsche Antillen in de 20e eeuw" B. de Gaay Fortman; „Algemeen vormend muziekonderwijs" W. Gehrels; „De patriottenbeweging" P. Geyl; „Mei" H. Gorter; „Inside U.S.A." J. Gunther; „Overzicht van de wereldletterkunde" F. W. van Heerikhuizen; „Rembrandt's nachtwacht in nieuwen luister" T. Koot; „Geschiedenis van de Amerikaanse literatuur" A. G. van Kranendonk; „Peter de Grote" Th. J. G. Locher; „Waarachtige historiën" Lucianus; „Apolgia pro vita sua" (Ned. vert.) J. H. Kard. Newman; „Het uur U" M. Nijhoff; „Toespraken" Pius XII; „Fragmenten uit brieven" R. M. Rilke; „Denken met de handen" D. de Rougemont; „The history of the Salvation Army" R. Sandall; „Het existentialisme" J. P. Sartre; „Boekhouden" R. Schans; „Walfare and planning in the West-Indies" T. S. Simey; „Ordening van het economische leven" C. Westrate; „Geschiedenis van het economisch denken" L. J. Zimmerman.

WAT EN HOEVEEL LEEST CURAÇAO?

De statistiek over de maand November laat ons zien, dat in de gouvernements bibliotheek totaal 2035 romans gelezen werden, tegen October 3035.

Hollandse romans 1847; Engelse romans 174; Spaanse romans 12; Franse romans 2.

Kinderboeken 1290; tegen vorige maand 1578.

Studieboeken 196 (191).

De Studieboeken waren gespecificeerd als volgt:

Algemeen 6; Wijsbegeerte 16; Godsdienst 2; Geschiedenis 48; Aardrijkskunde 28; Sociale wetenschap 8; Bedrijfskunde 2; Onderwijs 6; Recht 5; Wis- en natuurkunde 12; Plant- en dierkunde 6; Geneeskunde 2; Hygiëne, Sport, Huishoudkunde 13; Techniek 8; Landbouw 1; Muziek, toneel 5; Beeldende kunsten 5; Taalkunde 6; Letterkunde 17.

EMMASTAD

WACHTDIENSTEN. C.P.I.M.

Vrijdag, 5 December.

Telegram Afdeling: tel. 307, na 23 uur N. v.d. Water, tel. 553.

Personeel Afdeling: J. G. Borreman, Negropont 74A, tel. 525.

Materialen Afdeling: W. Batelaan, Hotel CPIM, kamer 38, tel. 943/844.

Geneeskundige Dienst:
6.12 (12.30) — 8.12 (7.30): Dr. Ansingh, tel. 697; bij geen gehoor tel. 289.

Waarneming practijk Dr. J. Podvinec van 6 t/m 21 December. Spreekuren Poliklinie Rio Canario: Dr. W. de Loos.

Huisbezoeken:

Hotel C.P.I.M. Dr. E. M. Beekman; Piscaderabaai Club: Dr. F. H. Ansingh. Tweede District: Dr. A. B. Gomperts.

C.S.M.

Rederij: H. B. Henegouwen, tel. 246.

Scheepsagentschap: 8 — 23 Office, tel. 458/551; 23 — 8 P. C. Heitlager, tel. 288.

Dok Afdeling: D. Egge, tel. 821.

SPORTCLUB „ASIENTO".

Voetbal Juniores: Zondag jl. verloren onze A. Juniores met 3—1 van het sterke Schenpenheuvel, hetgeen een eervol resultaat genoemd kan worden. De B. Juniores verloren de eerste wedstrijd van het Union tournooi met 2—0 van Zeelandia, waardoor zij voor verdere deelneming uitgeschakeld werden. Zondag, 7 December, nederlaagwedstrijd van de A. Juniores tegen Vitesse. Aanvang 10 uur op het terrein te Rio Canario. **Opstelling Asiento A:** N. de Niet, J. Hoek, J. Beugeling, J. Vos, B. Brandwijk, H. Leerentveld, P. Halewijn, Joubert, A. Schild, J. Theunissen, M. de Graaf, Roerhorst. De B. Juniores spelen Zondag om 9 uur tegen een elftal van Surinamedorp, ter gelegenheid van het op die dag te houden St. Nicolaasfeest. Om half 9 zal er een bus gereed staan bij de portier Beatrixlaan om de spelers naar het terrein te Surinamedorp te brengen. **Opstelling Asiento B:** J. Barnhorn, H. Visser, C. Winter, L. Vromans, W. de Groot, C. Perret Gentil, A. de Graaf, J. Nebbeling, R. Bakker, R. Fosbrook, T. Pruys. Reserves: Th. Vermolen, J. Snoep, O. Snoep, A. v. Dijk.

Verkenningstocht door het Koninkrijk.

Op weg naar nieuwe Rijksverhouding.

Eerlijk verdiende lof voor Nederlands gezag

door

PIET BAKKER.

[Herplaatst wegens misstelling].

De K'noekoe — het land buiten de grotere woonplaatsen......

Het ligt als een wijde duinpan tussen de randverheffingen van het eiland met hier en daar een heuvel. Vaal is de bodem. In de spleten van de rotsgrond is wat aarde verstrooid. Millioenen cactussen spreiden ver haar wortels over de stenen uit, tastend naar humus. De cactus en de divi-diviboom beheersen het landschap. Kromgegeseld door de immer waaiende Noord-Oost-passaat buigt als een verstarde rookpluim de divi-divi zijn gebladerte evenwijdig met de bodem voor zich uit. Een mishandeld gewas, dat van droogte kan leven en zich weet te handhaven, omdat de duizenden los rondlopende geiten zijn bleren niet lusten.

Het eiland smacht naar regen. Acht maanden kurkdroog, vier maanden hoop op regen, — zo wordt het klimaat om Curaçao gekenschetst. En de regen wil dit jaar nog steeds niet komen. Zware wolken trekken soms over het eiland, maar het leven wekkende water komt niet los. Poederdroog wachten de akkers in de K'noekoe. De mais, het volksvoedsel, kan nog niet worden gezaaid. Een kinderlijk vrome bevolking bidt om regen, buigt zwijgend het hoofd. Gods wil geschiede, ook als de oogst mislukt. De raderen der windmolens pompen met moeite wat water naar de oppervlakte. Rappe ezeltjes, twee vaten bungelend op de flanken, drie zwarte jongetjes er bovenop, brengen water langs de huizen. Wie geld heeft, kan het kopen.

O regen, val op dit dorstende land! Vul de tonnen bij de hutten en verwek het wonder, dat in luttele dagen tijds heel die dorre woestenij verkeert in een bloeiende tuin! Een beetje regen en de mais schiet op. Een teer waas dekt de afgebakende percelen tussen cactuswallen en slavenmuren. Gele, rode en oranje bloemen spruiten uit de vale aard. De mensen zullen een loflied zingen op de gezegende tovermacht van het water!

Die mensen in de K'noekoe leven in kleine huisjes. Zoals een kind een huis tekent, zo bouwt het Curaçaose landskind het. Vier rechte lijntjes, twee schuine en nog een recht streepje. Het zijn de schuurtjes, van hout opgetrokken. Soms ook van petroleumblikken. Als het waar is, dat de volkshuisvesting een maatstaf voor sociale beschaving is, dan leeft **deze** bevolking van Curaçao nog in zeer achterlijke omstandigheden.

Ik herinner mij, dat ik jaren geleden in de Drentse veenkolonie een plaggenhut zag met als meubilair knalrode, pluche sofa's en stoelen, een kakelbont buffet met spiegeltjes en prullaria en een brutale, wijd bek van een koperen gramofoontoeter. Er was een hausse in de turf. Arbeiders die nog geen tien gulden plachten te verdienen, ontvingen plotseling een weekloon van het zesvoudige en wisten zich letterlijk met dit geld geen raad. Er is een zekere opvoeding voor nodig om geld verstandig te kunnen besteden. De plaggenhut bleef, het interieur vloekte met de ellendigheid van het krot.

Voor menig huisje in de K'noekoe ziet men een blinkende Chevrolet, een dure radio schettert muziek, een electrische ijskast vult een goed deel der schamele woonruimte. Het is net of een kind rare dingen doet van de gulden, die een royale oom het gul geschonken heeft. Die royale oom is „de olie".

De huisjes der K'noekoe zouden in Holland bewoond worden door maatschappelijk afgezakten, paupers, die in vervuiling leven. Het eerste, dat u echter in die erbarmelijke hutten treft, is de zindelijkheid. Een schone vloer, een keurig kleedje op tafel, een net keukentje, waar 's morgens, 's middags en 's avonds hun maispap — foenchi — bereid wordt.

Vriendelijk zijn die mensen. Zij treden de bezoeker met een brede, kinderlijke lach tegemoet, nodigen hem uit om plaats te nemen op de mooiste stoel en bieden hem — steeds lachend — een koud drankje uit de ijskast aan.

De eigen taal.

De conversatie is moeilijk. Op Curaçao wordt het Papiament gesproken, een mengelmoes van Spaans- neger-Engels, Hollands en eigen vinding. Verbuigingen en vervoegingen komen er niet in voor, een literatuur bestaat eigenlijk niet en slechts weinigen kunnen het lezen en schrijven. Het verwondert mij niet, dat vele jaren geleden, toen het Esperanto zijn entree maakte, ernstig is voorgesteld om het Papiament als wereldhulptaal te gebruiken. Een cultuurtaal is het niet, slechts een bruikbare omgangstaal van een paar eeuwen oud, dus nog uiterst jong.

Maar de Curaçaoënaar is er trots op. Een eigen taal! Als enig volk van dit werelddeel!

Ik kan mij die trots begrijpen. Hoe onvolkomen als taal het Papiament ook moge zijn, het is iets van het volk zèlf. Zo bitter weinig eigens is deze mensen overgebleven. De verre voorvaderen der gekleurde Curaçaoënaars werden uit Afrika naar de West gebracht. Geslachten lang leefde men onder de onterende toestanden der slavernij. Na de bevrijding werden zij nog lang als tweederangs volk beschouwd en ook nu hoort men menigeen met een zekere minachting over „die zwarte jongens" spreken. De taal is op Curaçao het grote bindmiddel. Op school krijgen de kinderen les in het Nederlands en het is verbluffend, hoe snel zij zich dit eigen maken. Maar het bijft een aangeleerde vreemde taal, die zij spoedig verleren, wanneer zij — in de K'noekoe véél te jong! — de school verlaten. Behoudens enkele uitzonderingen spreken en schrijven slechts de intellectuelen behoorlijk Nederlands. Het Papiament echter leeft. Daar het echter niet op school onderwezen wordt, kunnen verreweg de meesten het niet schrijven. Er heerst dan ook een verklaarbaar verlangen om de eigen voertaal op school te leren en even begrijpelijk houden de onderwijsautoriteiten vast aan de eis, dat het Nederlands een verplichte cultuurtaal moet zijn. Ziehier een van de problemen op Curaçao, welke ik mij niet aanmatig om te beoordelen. Ik kan het alleen maar betreuren, dat deze tegenstelling het analphabetisme bevordert.

Oud en nieuw.

Er is door Nederlands initiatief zoveel tot stand gebracht in Curaçao. Voortreffelijke asphaltwegen, tientallen kilometers lang, leiden door het hele eiland. In een kwarteeuw tijds zijn tal van verbeteringen gegroeid en werd Curaçao van een slaperig rotsje te midden van een mijlen diepe zee een land van ongekende welvaart. Herhaaldelijk heb ik echter mensen aangetroffen, die, hoewel profiterend van de stoffelijke verbetering, terugverlangen naar de vroegere patriarchale verhoudingen.

Betreedt zo'n landhuis en ge voelt een merkwaardige tegenstrijdigheid. Rond de patio liggen de statige vertrekken, waarin de tijd schijnt stil te staan. Glazen kronen, deftige meubelen, zwarte bedienden, die met ouderwetse hoofsheid verfrissingen aanbieden, een oude „jaja" bij de kinderen, die misschien ook mevrouw heeft verzorgd in haar babytijd. De gereserveerde beleefdheid van een vergaan tijdperk wist zich hier te handhaven. Rijk zijn de bewoners. De olie stimuleerde de handel, maakte van Willemstad een wereldhaven, maar tastte ook de resten van een Spaanse beschaving aan. De onvermijdelijke verzakelijking van het moderne leven doet zich in Curaçao gelden. In trotse zelfverzekerdheid sluit de aristocratie zich af van de nieuwe zeden. Zij ontvangt alleen gelijkgezinden.

De stamvaders van deze families zijn voor een deel Spaanse en Portugese Joden, die, hoewel niet allen meer wetsgetrouw, een exclusieve, eigen Joodse staat voeren. Zij gevoelen zich niet gebonden aan de „Macamba's", de nieuwe import, die het moderne leven vertegenwoordigt.

Gevestigde geslachten.

Ook deze gevestigde Curaçaose families houden het Papiamentoe in ere. Onder elkaar spreken zij niet de taal van al die haastige, energieke, drukke en — naar hun zienswijze — niet welgemanierde Europeanen. Zij voelen het eigenlijk als ongepast, indien een donkere politie-agent het verkeer regelt en het stopsein geeft. Een van hen heeft eens een kleurling, die aan de wegkant stond te liften, naar een politiebureau gebracht. De man moest immers krankzinnig zijn? Anders zou hij hem nooit hebben gevraagd om mee te mogen rijden......

Merkwaardige mensen zijn het. Zij staan in hun winkel in de Heren- of Bredestraat, doch zijn tevens de vertegenwoordigers van wereldfirma's en verdienen kapitalen. Maar de negentiende eeuw leeft nog in hun geest. Eigenlijk het feodalisme nog. Curaçao is hùn land geworden. Dat het door historie drie eeuwen verbonden is met dat verre Nederland, doet niets af aan hun Latijnse cultuur. O zeker, zij vereren de Koningin. Dat is iets groots, iets verhevens, iets, dat zelfs Zuid-Amerika niet te bieden heeft. Nergens wordt de 31e Augustus met zoveel overgave gevierd als op Curaçao. Maar de Macamba ligt hun niet. Dat is een vreemde.

Hun patriarchale wereldbeeld heeft zich nog nauwelijks gewijzigd. Een drager van een grote naam op Curaçao nodigde familie en andere naamgenoten uit op zijn verjaardag. De groep was verschillend ondergebracht. In het achterhuis feesten vijf en tachtig nazaten, tussen wie hij zich in milde aartsvaderlijkheid bewoog. Dat waren zijn „buitenkinderen". Hij schonk hun zijn naam, was goed en vriendelijk voor hen, maar zou ze nooit onder zijn dak ontvangen.

Het eist de nodige omzichtigheid van de Nederlandse gezagsdragers, onverschillig of hun dit gezag op staatkundig dan wel op economisch gebied is toegevallen, om de gevoelens van deze waardevolle, blanke inheemsen niet te kwetsen. Te oordelen naar de vele verhalen, die mij verteld zijn, gelukt dit niet altijd even goed. Uiterst gecompliceerd zijn de onderlinge verhoudingen op dit eiland. Zelden heb ik een zo in vakjes verdeelde gemeenschap gezien. Het Schottegat zou welhaast het Schotjesgat kunnen heten. Alleen een bekwaam en beschaafd bestuur kan er in slagen om de vele stromingen samen te brengen en in de goede richting te leiden. Wie niet vrij is van rassen-superioriteit, blijve verre van Curaçao! Wie nog droomt van oude koloniale verhoudingen, is hier niet op zijn plaats. Wie in Den Haag mocht redeneren: „Niet bekwaam genoeg voor de Oost, dus wel geschikt voor de West", bewijst zijn eigen land èn West-Indië de ergst denkbare ondienst.

Samenwerking.

Het is mijn stelligste indruk, dat de bevolking op enkele geëxalteerde uitzonderingen na, van harte geneigd is om met Nederland te blijven samenwerken. Nergens in de stad en in de K'noekoe hoorde ik bij het gewone volk enig anti-Nederlands accent. Dat gewone volk is hartelijk, goedlachs en eerlijk. Het is voor mij bijvoorbeeld een heerlijke sensatie om mijn kamerdeur wagenwijd te kunnen openlaten, geen kast of koffer te hoeven sluiten en de zekerheid te hebben dat er niets gestolen wordt. In Nederland zou ik het experiment niet graag aandurven!

Maar juist die kinderlijke geaardheid zou deze mensen gemakkelijk het slachtoffer kunnen maken van baatzuchtige geestdrijvers. En het ontbreekt uiteraard niet aan buitenlandse kapers op de kust van West-Indië. Er is slechts één tegenkracht: een onaantastbaar Nederlands gouvernement, dat duidelijk afsteekt bij de andere machthebbers rondom de Caribian.

En met alle onvolkomenheden, die nu eenmaal ieder bestuur aankleven; onder een regeringsreglement, dat spoedig gemoderniseerd zal worden, doch nu uiteraard nog mank gaat aan menige fout, geloof ik, dat het Nederlandse gezag een eerlijk verdiende lof toekomt. Rust, orde en welvaart heersen op Curaçao. Hoeveel landen kunnen dit nazeggen?

Ik heb evenwel ook het gevoel, dat vele dingen met meer voortvarendheid tot stand moesten komen. De verbinding tussen beide delen van Willemstad, de nieuwe outillering van de prachtige natuurlijke haven, de volkswoningbouw, waterleiding en ook wel het onderwijs, vragen om voorziening. De verhouding tot het moederland en tussen de eilanden onderling zal op nieuwe leest worden geschoeid.

Dit alles zal pas tot volle wasdom kunnen komen, wanneer er in Nederland zelf een diepere belangstelling zal groeien voor het kostelijke overzeese gebied, dat een deel van de Caraibische Zee afsluit. Dat in overgrote meerderheid loyaal onder onze vlag leeft.

En dat wacht op de daden van het land, waar het als een kolos tegenop kijkt het kleine Nederland!

Uit 'Elseviers Weekblad'.

Gretige klei-grondbezitters stromen naar Damplantsoen

De grootscheepse actie onder auspiciën van de Nationale Monumentencommissie is begin deze maand ingezet door de opening van het verkoopgebouwtje op de Dam, waar een ieder zijn vierkante centimeter van het Damplantsoen kan komen. Op dit terrein zal binnen de kortst mogelijke tijd een blijvend monument worden opgericht ter nagedachtenis aan alle Nederlanders, die tijdens de oorlogsdagen en door ondergronds verzet vielen.

Twaalf millioen verkante centimeters voor vijftig cent per stuk zullen de gedeeltelijke kosten moeten dekken van verschillende op te richten monumenten in geheel Nederland, alsmede steun verlenen aan de nagelaten betrekkingen.

De burgemeester van Amsterdam, mr, A.J. d'Ailly, verrichtte, ditmaal onopvallend en zonder ambtsketen de kleine plechtigheid, in aanwezigheid van de directeur van de Nationale Monumentencommissie, jhr. dr. M. L. van Holthe tot Echten en de hoofden van verschillende takken van gemeentedienst.

De burgemeester voelde zich vanzelfsprekend genoopt om direct enkele certificaten te kopen, een voor zichzelf en een voor de stad Amsterdam, en wij poseerde geduldig voor snorrende camera's en flitsende fotolampen. De UVV, welke de verkoop verzorgt, ontving van de commissie, als blijk van erkentelijkheid, enige aandeelties en toen kwamen de gretige „kleingrond-bezitters' binnengestoomd.

Maar niet alleen Amsterdam heeft de primeur van deze landelijke actie. Een telegram uit Hattem bevatte een orden: ,Wil reserv... voor Clau Johannes Leendert Vleminq en Anna van den Berg, Hattem totaal 20 personen, kinderen, aangetrouwde kinderen, klein kinderen en één-op-komst. 20 vierkante centimeter. Verzoeke bericht aan wie koopsom gireren. Vleming".

Nationale grond.

Jhr. dr. M.L. van Holthe tot Echten sprak zijn dank uit, dat Amsterdam bereid is geweest het oudste deel van de stad voor de verkoop aan te bieden, waarop de burgemeester met een glimlach antwoordde, dat het voor zijn gemeente een eer betekent dit stukje grond, dat thans nationale grond is geworden, te hebben mogen afstaan.

Min of meer vergeten in een hoekje, luisterde de geestelijke vader van deze originele onderneming, kapitein G. Rutten, toe, die te zamen met de heer mr. dr. I. G. van Maasdijk dit plan ontvouwde in de Pen-Gun in een van de nummers van Januari 1947.

De eerste vierkante centimeters zullen binnenkort aan de leden van het Koninklijk Huis worden aangeboden.

Het tijdelijk monument op de Dam zal op 13 December officieel worden onthuld.

Radiorede minister Drees

Het Nederlandse volk wordt geroepen tot een massaal getuigenis van het besef, dat de periode 1940-1945 in de geschiedenis van zijn volksbestaan niet alleen een dieptepunt, maar ook een hoogtepunt geweest, aldus verklaarde minister Drees vanavond in een radiorede.

Het wordt in de gelegenheid gesteld een blijk te geven van zijn bewustzijn van de in de jaren gebrachte grote offers in leven, vrijheid en geluk, door het brengen van een klein offer.

Klein omdat het hier alleen een geldelijk offer betreft ten behoeve van de grote doeleinde, die de Nationale Monumentencommissie zich met de symbolische verkoop van het Damplantsoen heeft gesteld.

Deze doeleide zijn, aldus de minister, het oprichten van oorlagsgedenktekens, de ondersteuning van oorlogsslachtoffers en de verzorging van de Nederlandse oorlogsgraven.

Met de kueze van het Damplantsoen als plaats voor het nationale monument zal ieder zich kunnen verenigen, daar de Dam het historische hart van 's lands hoofdstad is. De grond, die het centrale monument zal dragen, moet door een massale deelneming aan het kopen van een stukje Damplantsoen de nationale bodem bij uitstek worden. De certificaten zijn te verkrijgen van vijftig cent tot duizend gulden. Grote bedrijven, scholen enz. kunnen collectief een aantal centimeters kopen, waarvoor een op naam gesteld certificaat wordt uitgereikt. In December zullen de commissarissen der Koningin grond van een gedenkwaardige plek in hun provincies naar Amsterdam brengen. Die grond zal in urnen op het Damplantsoen worden bijgezet.

De gedenktekens zijn in het plan van de Monumentencommissie niet nummer één. Het beste monument voor de oorlogsjaren is een behoorlijke zorg voor de slachtoffers. Naast de zorg van de staat op dit gebied is er hier ook een ereschuld door het Nederlandse volk in te lossen. De Stichting 1940—'45 heeft op dit gebied al veel goeds gedaan, maar het hele Nederlandse volk moet dit werk financieel mogelijk maken. Wat bij de verkoop van het Damplantsoen meer wordt ontvangen dan voor de monumenten nodig is, zal ten goede komen aan verschillende organisaties tot steun aan de slachtoffers van de militaire strijd en het verzet.

Daarnaast zal een bedrag ter beschikking worden gesteld van de Oorlogsgravenstichting, die zich een waardige verzorging van de Nederlandse oorlogsgraven ten doel stelt. Ook dit is een ereplicht van het Nederlandse volk.